

13^ο Παγκύπριο Συνέδριο Προστασίας και Ευημερίας του Παιδιού

« Παιδιά της Ευρώπης... Παιδιά της Κύπρου »

Η εφαρμογή των Δικαιωμάτων των παιδιών: Μύθος ή Πραγματικότητα;

17-18 Νοεμβρίου 2007, Ξενοδοχείο Αινείας, Αγία Νάπα

Εισαγωγικό σημείωμα

Οι πρόσφατες εξελίξεις στη χώρα μας καθιστούν την φετινή χρονιά ιστορικό ορόσημο στον τομέα της κατοχύρωσης των δικαιωμάτων του παιδιού. Ταυτόχρονα, παρακολουθούμε αλλά και συμμετέχουμε τον τελευταίο καιρό σε μια πρωτοφανή κινητοποίηση που εξελίσσεται στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κοινή δράση των χωρών μελών ώστε να πραγματοποιηθούν οι στόχοι και τα οράματα της Παγκόσμιας Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Έχουμε, επί τέλους, από φέτος στην χώρας μας, ύστερα από μακροχρόνιο αγώνα της κοινωνίας των πολιτών με πρωτοστάτη την Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Προστασίας και Ευημερίας Παιδιού (ΠΣΕΠΕΠ), τον θεσμό του Επιτρόπου Δικαιωμάτων του Παιδιού. Όσο κι αν είναι σημαντικό από μόνο του αυτό το επίτευγμα, η πραγματική αξία του θα φανεί από τον βαθμό στον οποίο ο θεσμός θα λειτουργήσει μεθοδικά και στοχευόμενα ώστε να πραγματοποιηθούν οι στόχοι και οι προσδοκίες που προδιαγράφονται στην σχετική νομοθεσία. Προβάλλει επομένως η σημαντική πρόκληση για τον ίδιο τον Επίτροπο, αλλά και όλους τους εταίρους και ουσιαστικούς συντελεστές (stake holders) σε αυτή την διαδικασία, να κάμουν τη σωστή ανασκόπηση, καταγραφή και αξιολόγηση για το πού βρισκόμαστε σε σχέση με την εφαρμογή των Δικαιωμάτων του Παιδιού στην Κύπρο. Να λογοδοτήσουν κρατικοί φορείς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, να ακουστούν αποτελεσματικά οι απόψεις των παιδιών και να προχωρήσουμε σε προτάσεις και σχεδιασμούς. Καθορίζεται έτσι και ο βασικός στόχος του φετινού συνεδρίου της ΠΣΕΠΕΠ.

Ωστόσο, λειτουργούμε πια ως πλήρες μέλος μιας ευρύτερης πολιτειακής οικογένειας όπου επίσης σημειώνονται σημαντικές εξελίξεις αυτή την περίοδο. Με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έγιναν τον τελευταίο καιρό σημαντικά βήματα όπως η σχεδόν εξ' ολοκλήρου χρηματοδότηση του Eurochild^{aisbl} για να λειτουργεί και να συνδέει τις προτεινόμενες πολιτικές με την εφαρμογή των δικαιωμάτων των παιδιών, το Ανακοινωθέν (Communication) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Ιούλιο του 2006 με στόχο την δημιουργία Στρατηγικής για την εφαρμογή των Δικαιωμάτων των παιδιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ρητή αναφορά και δέσμευση στην Παγκόσμια Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Παιδιών και η πρόσφατη δημιουργία του Φόρουμ για τα Δικαιώματα των Παιδιών με τον επικείμενο διορισμό Ειδικού Επιτρόπου, που αποτελούν σημαντικές αφετηρίες για κοινή δράση προς κατοχύρωση των δικαιωμάτων του παιδιού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πρέπει να ενημερωθούμε σωστά ώστε να προβληματιστούμε και να σχεδιάσουμε την εναρμόνισή μας αλλά και την συμβολή μας στην υλοποίηση των ευρωπαϊκών στόχων και προσδοκιών. Καθορίζεται έτσι και ο δεύτερος στόχος του φετινού μας Συνεδρίου.

Στην πρώτη σύνοδο της Ολομέλειας, τόσο το Σάββατο όσο και την Κυριακή, επαΐοντες από την Ευρώπη αλλά και δικοί μας επιστήμονες θα δώσουν το γνωσιολογικό πλαίσιο του συνεδρίου μας. Εκπρόσωποι αρμοδίων φορέων του Κράτους θα παρουσιάσουν ο καθένας τις εξελίξεις στον δικό του τομέα και μη-κυβερνητικές οργανώσεις θα δώσουν παραστατικά την δική τους συμβολή και προβληματισμό. Τα ίδια τα παιδιά αναλαμβάνουν σημαντικό ρόλο στις συνόδους της Ολομέλειας αλλά και στις Θεματικές Ομάδες του συνεδρίου.

Αναμένουμε από τις συζητήσεις που θα έχουμε αυτές τις δυο μέρες να καταλήξουμε σε πορίσματα και προτάσεις που αφορούν:

- Την ιεράρχηση των σημαντικών κενών που προβληματίζουν τους Κυπρίους σε σχέση με τα δικαιώματα του Παιδιού
- Τη διαμόρφωση του ρόλου των Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων με βάση τις σημαντικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο
- Τους παρόμοιους προβληματισμούς και σχεδιασμούς σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και πώς μπορεί να συμβάλει η χώρα μας ως ενεργό μέλος.

Οι Θεματικές Ομάδες θα ετοιμάσουν τις εισηγήσεις τους και στην τελευταία σύνοδο της Ολομέλειας θα καταγραφούν τα πορίσματα και οι προτάσεις του Συνεδρίου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σάββατο 17 Νοεμβρίου

10.00 - 11.00 Τελετή Έναρξης

- Καλωσόρισμα από τον Πρόεδρο της ΕΠΕΤ Αμμοχώστου κ. Σταύρο Παπαλουκά
- Χαιρετισμός από τον Δήμαρχο Άγιας Νάπας κ. Νάκη Τσόκο
- Προσφώνηση από την Πρόεδρο της ΠΣΕΠΕΠ κ. Νινέττα Καζαντζή
- Κήρυξη της έναρξης των εργασιών του Συνεδρίου από τον Διευθυντή του Γραφείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο κ. Θέμη Θεμιστοκλέους
- Εισαγωγική Ομιλία από την κ. Λήδα Κουρσουμπά, Επίτροπο για τα Δικαιώματα του Παιδιού

11.00 - 11.20 Διάλειμμα

11.20 - 13.00 Ολομέλεια Α΄

Η εφαρμογή των Δικαιωμάτων των Παιδιών - Μιλούν οι ειδικοί

Συντονιστής: Σκεύη Κουκουμά, Γραμματέας της ΠΣΕΠΕΠ

- Η οικονομική πτυχή - Δρ. Σωτηρούλα Χ΄Ψύρου, Συντονίστρια Κέντρου Οικονομικών Ερευνών Πανεπιστημίου Κύπρου
- Η κοινωνική και ανθρωπολογική πτυχή - Δρ. Σπύρος Σπύρου, Διευθυντής Κέντρου Έρευνας και Μελέτης της Παιδικής Ηλικίας
- Τα στατιστικά στοιχεία - κα Δώρα Κυριακίδη, Στατιστική Υπηρεσία

13.00 - 14.30 Γεύμα

14.30 - 16.00 Ολομέλεια Β΄

Η εφαρμογή των Δικαιωμάτων των παιδιών - Η Κυπριακή Πραγματικότητα: Οι Κρατικές Θέσεις

Συντονιστής: Λήδα Κουρσουμπά, Επίτροπος των Δικαιωμάτων του Παιδιού

- Υπουργός Υγείας κ. Κώστας Καδής
- Εκπρόσωπος της Δ/ντριας του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας
- Εκπρόσωπος Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Εκπρόσωπος Γραφείου Προγραμματισμού

16.00 - 16.30 Διάλειμμα

16.30 - 18.00 Ολομέλεια Γ΄

Συντονιστής: Δήμητρα Κωνσταντίνου, Γραμματέας Διεθνών Σχέσεων ΠΣΕΠΕΠ

Η εφαρμογή των Δικαιωμάτων των παιδιών - Η Κυπριακή Πραγματικότητα: Οι απόψεις των παιδιών

- Κυπριακή Παιδοβουλή: Παρεμβάσεις από τους Προέδρους των Επαρχιακών Κοινοβουλευτικών Ομάδων της Λευκωσίας/Κερύνειας, Λεμεσού, Αμμοχώστου, Λάρνακας και Πάφου
- Ερμιόνη Γεωργίου, Πρόεδρος Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Μαθητών (ΠΣΕΜ)

Παρεμβάσεις και παρουσίαση απεικονίσεων από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

18.00 - 19.30 Θεματικές Ομάδες - Γύρος Α΄

- Ιεράρχηση των σημαντικών κενών που προβληματίζουν τους Κυπρίους σε σχέση με τα δικαιώματα του Παιδιού

Συντονιστής: Μαρίνα Κούκου Αντιπρόεδρος ΠΣΕΠΕΠ

- Ο ρόλος των Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων με βάση τις σημαντικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο

Συντονιστής: Τάκης Κονής, Σύμβουλος ΠΣΕΠΕΠ

- Οι προβληματισμοί και οι σχεδιασμοί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
- Συντονιστής: Νινέττα Καζαντζή, Πρόεδρος ΠΣΕΠΕΠ

21.00 Δείπνο - Κοινωνική Βραδιά

Κυριακή 18 Νοεμβρίου

09.00 - 11.00 **Ολομέλεια Δ΄**

Η εφαρμογή των Δικαιωμάτων των Παιδιών - Τι γίνεται στην Ευρώπη

Συντονιστής: Εκπρόσωπος της Κύπρου στο European Social Forum

- Η Εκπρόσωπος του Eurochild^{daisbl} κα Lynn Hill, Ηνωμένο Βασίλειο
- Ο Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού κ. Γιώργος Μόσχος, Νομικός - Εγκληματολόγος, Ελλάδα

11.00 - 13.00 **Θεματικές Ομάδες - Γύρος Β΄ (με τους ίδιους Συντονιστές)**

- Πώς επηρεάζουμε την συμπλήρωση των κενών στις πολιτικές που αφορούν τα παιδιά σε εθνικό επίπεδο
- Πώς πρέπει να διαμορφωθεί ο ρόλος των Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων για να ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα
- Πώς επηρεάζουμε τις πολιτικές σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

13.00 - 14.00 **Ολομέλεια Ε΄**

- Αναφορές από τις Θεματικές Ομάδες
- Γενική Συζήτηση
- Γενικό Πόρισμα του Συνεδρίου

14.30 Γεύμα

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

Από την Πρόεδρο της ΠΣΕΠΕΠ κα. Νινέττα Καζαντζή

Κύριε Υπουργέ, κυρία Επίτροπος των Δικαιωμάτων του Παιδιού, αγαπητοί προσκεκλημένοι, αγαπητοί Σύεδροι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που προσφωνώ το φετινό συνέδριο της ΠΣΕΠΕΠ από τη θέση του Προέδρου της οργάνωσης που για τόσα πολλά χρόνια [...μην ρωτάτε, παρακαλώ, πόσα!!!] υπηρέτησα από διάφορα πόστα όχι μόνο για χάρη της οργάνωσης αλλά για χάρη των παιδιών της Κύπρου. ΚΑΙ της Ευρώπης, γιατί για όλα αυτά τα χρόνια μου ανατέθηκε από την οργάνωσή μου η συνεργασία μας με την Ευρώπη.

Είναι επομένως σημαδιακή για μένα η συγκυρία που φέτος παραβάλλουμε τον Κυπριακό με τον Ευρωπαϊκό προβληματισμό σε σχέση με την εφαρμογή των δικαιωμάτων των παιδιών. Είναι η πρώτη φορά που καλούμαστε να συζητήσουμε όχι μόνο τι μας προσφέρει ή τι περιμένουμε να μας προσφέρει η ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και τι θα πρέπει εμείς να προσφέρουμε στην νέα μας μεγάλη οικογένεια προς όφελος των παιδιών.

Ακούω συχνά φωνές κατηγορίας για την «κατάσταση» των παιδιών στην Κύπρο.

Ακούω συχνά να συγκρίνουμε αρνητικά τα «δικά» μας έναντι των «ξένων»... και δυστυχώς όπως λέει η παροιμία «το ξένον πάντα εν πιο γλυτζιήν»!

Ακούω συχνά να γίνονται αναφορές στις «πολιτισμένες» ευρωπαϊκές χώρες και σ' αυτές να μην συμπεριλαμβάνεται η Κύπρος.

Ακούω συχνά πως οι «άλλοι» είναι χρόνια μπροστά από μας και πως εμείς οπισθοδρομούμε.

Εξ ίσου συχνά – ίσως και συχνότερα – ακούω πως «το έχουμε παρακάνει» με τα δικαιώματα των παιδιών, πως τα παιδιά μας δεν είναι στον σωστό δρόμο, πως τα παιδιά μας είναι «κακομαθημένα», «ανεύθυνα», «επιπόλαια», «σπάταλα», χωρίς αρχές, χωρίς ιδανικά, πως έχουν θεοποιήσει την κατανάλωση και το χρήμα...

Ποια είναι, η κατάσταση των παιδιών στον τόπο μας; Είναι πράγματι καλύτερη η κατάσταση των υπόλοιπων παιδιών στην Ευρώπη; Υστερούμε τόσο πολύ όπως κάποτε προβάλλεται;

Ποια δικαιώματα των παιδιών αναγνωρίζονται στην κυπριακή οικογένεια, στην κυπριακή κοινωνία και την πολιτεία μας; Είναι πράγματι τα δικαιώματα των άλλων «ευρωπαϊών» παιδιών πιο αναγνωρισμένα; Είναι μύθος η πραγματικότητα η εφαρμογή των δικαιωμάτων των παιδιών εδώ στη χώρα μας και στην Ευρώπη;

Ποια είναι η θέση των παιδιών στην Κυπριακή οικογένεια, την κοινωνία και την πολιτεία μας; Θεωρούνται τα παιδιά στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες «ευρωπαίοι πολίτες» και αντιμετωπίζονται ως τέτοιοι ενώ σε μας όχι;

Ερωτήματα που περιμένουμε να απαντηθούν σε μεγάλο βαθμό από τους ομιλητές αλλά και από τις συζητήσεις που θα ακολουθήσουν, στις ολομέλειες και στις θεματικές ομάδες.

Ευχαριστώ τους ομιλητές μας - ιδιαίτερα τον Υπουργό Υγείας, τον Έλληνα Συνήγορο των Δικαιωμάτων του Παιδιού που θα βρίσκεται μαζί μας από το απόγευμα, την εκπρόσωπο του Eurochild κα Lynne Hill και την Επίτροπο για τα Δικαιώματα του Παιδιού κα Λήδα Κουρσουμπά - που δέχτηκαν να μας διαφωτίσουν και να δώσουν έναυσμα στις συζητήσεις των θεματικών ομάδων, μα ευχαριστώ και όλους τους συνέδρους που σίγουρα θα αφιερωθούν στην παραγωγική συζήτηση και θα καταλήξουν σε πολύτιμα για τα παιδιά μας συμπεράσματα. Ιδιαίτερα επίσης ευχαριστώ την ΕΠΕΠ Αμμοχώστου και τα στελέχη που δούλεψαν σκληρά για την πραγματοποίηση του Συνεδρίου μας. Χαιρετίζω την ομαδική παρουσία των μελών της Κυπριακής Παιδοβουλής που με συναίσθηση ευθύνης συμμετέχουν και φέτος ενεργά τόσο στις Ολομέλειες όσο και στις Θεματικές Ομάδες. Τέλος, ευχαριστώ όσους συνέβαλαν με οποιοδήποτε τρόπο στην πραγματοποίηση αυτού του Συνεδρίου και εύχομαι σ' όλους ένα καλό διήμερο.